

Guðrún léttu, þessu niðri á tréni til þessa Fallega y
 skynsanna dýrs, og eins lítta, að það sýndi enga tilvæni
 til að hafa vistu-skipti, heldur þvert á móti sýndi mi-
 lega vísátta og kygð til allra á heimilinu, vandið fljótt á
 að leita ymsa leitni og velja sér stólega athygli okkar
 á því, hve skynsamt og vinnjarnlept dýr ið hlefdum
 fengid á heimilid. Eitt hið fyrsta, sem ið tókum eftir var
 það, að hún lét ávalt vita af því á hverjum morgni, að hún
 vóði hún vókuð og vildi hún til okkar ið stofu sta ell-
 hús og þegar hún var þangað komum, lagdi hún í gólfid,
 velti sér um hrygg og hetti eltri fyr en einhver strauk henni
 um höndum og bakið; vóði þessu eltri veiti mjóleg yfir-
 litað, eða henni eltri sint, elti hún okkur um allt húsid,
 muddaði vanganum ið fótum á okkur og flýgdi sér
 niður og velti sér; skundum bar það við að hún tók báðum
 framfótunum um fótur okkar og lét okkur draga sig um
 gólfid, mig ið létum það eftir henni að strjúka henni.
 Það varð því brátt ið feli hún, að sinna henni strax og
 hún lét sjó sig og veita henni þessa ánoðju, jafwel óum-
 beidd og síðan að gefa henni mat sína, mjólk og mjólu fisk,
 strax á morgnana frammi í eldhúsinu. En nið varð hún
 brátt svo matvörð, að hún bragðaði eltri í ordum mat en
 mjólk og mjólu fiski, og svo mikið, eftir lotis barni vóði
 hún, að þegar ið bordinum ið ið bords þessum, lét hún
 mat sína ókreifvan frammi í eldhúsinu og hetti eltri
 fyrri en hún létta því til leidar komid, að hann var fluttur
 ið til okkar og látum ið bordin við hlið okkar: Hún var
 því stóðgur berðgöstur ið bordin og á þá ávalt nið gáð lýst.

Þ hveit sínu, sem hún þurfti á ganga vna sínu,
 gleið hún til einhverrs orðs og lét á sér sjá að hún vildi
 að dýrnu vdi lotid upp fyrir sér, mig hún var komin
 út að útdýrnu húsins og þeim lotid upp. Hljóp hún,
 þá, sigrilega glöð og áhögd út í blottinu, leitadi fyrir sér
 um þöjilegan stöð, lauka þar er in di sínu og hljóp til
 orðs, muddadi vanganu upp við fötur orðs og það að
 leyfa sér ringöngu. Einuig var það föt vruja hennar, í
 hveit sínu sem ég fór að heimun, að hún fylgdi mér til dyra,
 fram að gardshlidum og settist svo upp á gardinum og horfði
 eftir mér; kalladi ég þá til hennar, svaradi hún óvalt
 með lágrí mautu og horfði á eftir mér svolengi sem hún
 só til mín. Öft var það, að þegar ég kom heim, sat hún í
 stofu glugganum og horfði út. Strax sem hún kom augu
 á mig, hljóp hún úr glugganum og fram að dýrnu, ef hvarð
 voru eldi lotfar, annars sat hún við vorku dyr og beid þess
 að ég komi inn. Tók hún þá óvalt á móti mér, með þó að
 ég hljóp af sér og lét mig elta sig inn í borðstofu; þar settist
 hún og leit gnist upp til mín eða í ofurum í stofnunni, en
 við þann enda ofurum, sem ut var dýrnu, settist hún, þó
 þar geyndi ég 2-3 álna lauh sudri, sem ég lét hana elta
 öft á dag um gólfid og vörri ávalt allan þann tíma sem ég
 var henna. Þetta sáum við að þar beyta skentum sem
 við gátum veitt henni og höfðum við sjálf ávalt mikla þedi
 af þó að getu veitt henni þessa ánojun.

Þ hveit sínu, sem ég settist við skrifborðid mitt, til að skrifa
 bréf eða reikningu, var hún þangað komin, til þess að leggja

á hné mér og mala, eða hím hejós upp í herdar mér
 og lagdi þar málendi; lezi hím í lejubekklunum er
 ég kom inn og vateradi við það, stóð hím strax upp og
 fór þá að ofnum til að bændu mér í bændid. Segdi ég
 þá við hana: „Veltu bænd, kisa mín?“ eða að hún „bænd“,
 leidd hím upp til mín og gaf hljóð of sér; það var þó segis
 saga að ég værd að lofa henni að elta bændid dábittla stund;
 þegar ég lét bændid í sínu stöð aftur, settist hím hejós þó,
 höfði mín stund í það eða reyndi að draga það út á gólfid
 til að ná þó klifradi hím upp eftir ofnum og náði
 þó; vóði ég þá kominn inn í aðra stofu, dró hím það eftir
 sér og lagdi það fyrir fotur mér, höfði upp til mín ^{því} og niður
 í bændid, mig ég tók það og byrjandi á nýjan leik. Þengi
 ég náðleitt að skrifborðinu mínu, settist þar og fór að skrifa
 stóð hún upp og lejubekklunum, fór upp í bændid, sem stóð í
 miðju gólfi - skrifborðid var (og er) í horninu í herberginu
 við hlidina á gluggunum - henti ég þaðan út í gluggan,
 gekk svo bak við glugga fjaldid og fram í skrifborðid, yfir
 vólfið sem ég var að skrifa og annaðhvort á hnéu á mér eða
 eysa á herdarnar á mér og tók til að mala. Á þessu kröbótti
 ferðalagi hennar, bar það stundum við, á hím - alveg óvart -
 feldi niður blómstoppotta eða blómstuvasa sem stóð í glugg-
 annum og bauk það, en á velt, er slíkt ^{stótt} kom fyrir, sem ekki
 var nýgast, hetti hím við ferðalagið, út á hné mér eða eysa
 herdar mínar, ^{en} hejós fram að dyrunum og settist það nýjalm-
 andi, létandi augu blíðum og barnaeynum til mín og gótti
 þess leuzi vel eftir á að fara var lezari í slíku ferðalagi.

Það er áreiðanlega víst, að þú stíldi það vel, að þú
hafði eitthvað misgjörð við okkur, og að þú myndir lengi
eftir þér.

Stærst senn, sem ég gætti um gólf, var þessa kvöldin á
hóla mér og fylgdi mér eftir, en stöðuendist frá við og við
þjó afurinnu og lét mig sjá. Þó var vörð eitthvað sem
mér tók að hafa með mér á sléttum göngum, en það var "Candid"
heimsar. Vitandi þó að þú "Candid", dró það á eftir mér og lét
hana elta það, á öllum sléttum, "spásés-túrnum"

Meðta skemmtum höfðum við af þessu, þegar flugur sáfu í rúðum
eða í glugga hjóllum. Þú og áður er sagt, kom þú ávallt í mót
mér þann í dýrum, í hvert sinn sem þú varð vörð við að ég vörð
að koma þessu. Þú hiti og sálstú, var oft niðri af stórum flugum
í gluggum. Þú stöðfast að þessa hversdags þú "Candid" setti, fylgdi
þú mér að gluggum, þyggdi sig svo langt upp eftir þessu á
þú gæt, lét oft til mín og sagði þá: "Njá, njá." Sagdi ég þá: Er það
flugur? Sagdi þú ávallt, dálitlu herra en ella: "Njá, njá." Ég tók
hana þó ávallt milli handanna og hélt henni upp að gluggum
og lét hana verða flugum á þessum hátt og þú var eftir
lengi að þyggja gluggum: Eftir litlu stund sást elsti ein ein-
asta fluga. Stundum lét ég hana setjast á þessu í eftir glugg-
num og sópaði þú þaðan öllum flugum, sem engin sást
eftir. Á veturna, er ljós var á ljósa krísum og engin fluga sjáan-
leg í herbergjum, settist þú á boddid, mendi upp til ljósa krísum,
lét til mín og sýndi mér með þér, að eitthvað mundi vera að þessa verk
þarna uppi í ljósa krísum. Sagdi ég þá: Flugur? Soarði þú

ávalt lágt, en nið^g lét: Njá, njá! Hoornu okkar,
 mér eða kisu, var með að ná þeim flugnum, því þó
 voru inn ^{"Kúplinnur" og "Kringum þarinn"} ~~þeir~~ þeir til þess að sjá. Kisu, að ég skild
 þvág þú var að segja mér, Lób^g þú hann, hélt henni upp
 að ljósa krónum og sýndi henni, hve árangurslaus
 það vori að segja. Njá, njá. Þegar flugnum voru svara
 vel vandrúðar og virkint þú gera sig ánægja með það, þó
 ég að eins lyfti henni upp: Húu sá, áreiðanlega, að ég vildi
 hjálpa henni og að okkur var ómögulegt ^á Klófetu bann-
 settar flugnum þarna.

Þó kisa vori borti framfarastarandi fríd sjá um, mig og
 fjöng, var þú aldrei við Karl-Kóth kend. Það vantaði
 þó ekki vildana, en þú var eina og segin í gamla ofis-
 lýnum, en ynsar fegurðu konungu doturnar, sem
 tryggðustu hvern konungssonum í þessum áðinu, að þú
 lét þó fátt ást á sér, en engum ná ást sínu: Þeir voru eftir
 þótt í einu; hallargardi hennar, hvíndu og veindu og
 ást til kisu, mig þú sýndi þeim svo niðri létilloti, að
 þú kom út til þeirra, lét þú horfa á sig og elta sig og íst-
 ist svo, eftir allan eltingaleiknum uppsí gaur og horfði með
 fyrir litu inguraynum niður til þeirra, mig henni þóttu að
 ist að ganga til hallar þeim og skemmu símar, sem eng-
 um Karl-Kóthur fékk að komu norri. —

¶ En svo veidur - hversu óljúft sem það er - að segja sorgar-
 sögu þessarar göðu og konu vinnu okkar allra, sem hafa

9
 Kisa hafði opt þann síð, þó þar ókunnum ketli voru
 á vahlí King um húsíð, að hún fór út til þeirra og hata
 þá "með hárri hendi" í burta og fóru þeir ekki yfir gærdinn
~~þar~~ sem hann var legstur sta hvar sem var, hatti hún ekki
 fyr en hún kom þeim út um hlíðit; að þar layu um líða-
 um settist hún sjálf upp á gærdinn og horfði á gæti þeim.

Áður Svefnherbergi Kisu var indri í miðlotvas hebergjum,
 rétt hjá ofnumum og rínið hennar var Kassi, með bréfa mót
 í botnumum og góðum skerum ofan á. Sem Kisa heiddaði sig í, en
 elsti var hún vel á nogd með þessa hvílu sína, þó oft sást
 hún sitja á Kolabryggnum út úd gluggan og horfti út.
 Þó þar Gudný litla fór að hætta, opt kl. 9 sta fyrr, vadi hún að fá
 Kisu í rínið til sín og var opt gætt að koma til þeirra; þar
 sem þó lágu saman. Gudný var máttel sofund og hafði bylt
 sér svo að Kisa lá upp í loft og kygdi úr öllum örgum;
 þannig lá hún opt allt kvöldið, án þess að gera neina lítrann til
 að láta fara betur um sig. Soo á nogdum leyst þótti henni að sofa
 hjá litlu vinkonunni sinni og þannig fékk hún vakt að liggja
 þar til úd háttesnum, opt elsti fyr en kl. 12-1, en þá vidum við
 að fótta hana til þess að flytja hana í svefnherbergid hennar. Sá
 furthringur var okkur sjálfum jafn-ógedfældur sem henni, og þó
 vid samum hvo rínið á nogd hún var með að sofa hjá Gudnýi litlu.
 Einu sinni hvarf Kisa, nál. miðjum október 1925 og sást ekki
 í minna viku. Eg lét auglýsingar um hvarf hennar í bláðin, gætt
 opt sjálfur um nágrennið til að leita hennar og fékk fjölda barna
 í nágrönninu til að leita og hét þeim riflynum lammum og þar
 fundu hana. Hún fannst og fundu hún var á nogdur með fundar lammum.

Þetta.

Á þáttadagsmorguninni, 13 apríl 1925, bar svo við að skóla-
 þittar bör, Sveinn Lúgvasson frá Væri, Knudfirdi og Gestur
 Pálsson frá Kríssey, voru, ásamt Gundi og litlu, að leika sér
 í grasblettinum fyrir framur húsið með því að henda bolti
 á milli sín. Þidur við hlíð, vestanvert við stíginn upp að húsinu
 var eppi beint að fylla upp í grjótvindurholu. Hísa var þarna
 nálöf og tók þátt í leiknum. Einu nógu sínu brokkt boltinn
 vidurundir gardinum, ofan í holuna og Hísa, einu og öðrum
 í eptir, en feiti báðar afturfontunar í holunni, reif sig sjálf
 upps úr henni, en á, svo meidd að hún hljóp, eða draguadist
 há-veinsandi heim að húsi. Gundi litla hljófadi upp yfir sig og
 hágrét og sagði: "E, e! hún Hísa min hefur meitt sig". Þidur
 Hísa og náðum henni og sá um, að hún hafði meitt sig niðri.
 Og hljófnum, kringdi Magnús Einarsson djúralotkinu upp í símanu,
 og bað hann koma sem skjótast. Þidur hann fljött við, stöðadi
 "litlu vinnu okkar", og sagði, að meiddlin vöru ekki svo alvarleg
 að um lífid vöri að lefla og að hún mundi ná sér aftur, en þetta
 nokkur vöri hóf að gera henni til góða. Eftir nokkru mánuði
 vöri Hísa svo hress, að hún gat farið allra sínu ferða, leikid
 sér og veind okkur til mikillar skemmtunar og ánægju, þó vöri
 okkur hún aldrei ná sér til fulls og ávælt góðlunn við þetta
 að hún fýrði ekki að hlampa hátt til, niður af brodi eða stíga,
 og bað hún þetta okkur, að við hjálpsudum henni. En svo var það
 einu morgni, nnu sunnari, 1925, að við fundum Hísa upp á

lofti, sýnilega yfir komuna af hroddu: Hún stólf og notaði
 og gaf eyndarlegt hljóð af sér við og við. Að notkunni stund
 lidinni náði hún sér samb. notkunuvæginn, eftir að við höfðum
 hjútt að henni sem bryt við götum, en em í öry vitum við
 ekki hvað fyrir hana hefur komið þarna uppi í loftinu:
 Við höldum heldur, að hún hafi verið uppi hæsta lofti, stóð
 að stóðhvaðan niður stígum, en dökkid og ordid hrodd og
 eftir vill henta mérils sársauka í gömlu myndunum. Nokkur
 ar það, að þó hún fari uppi í efsta lofti eftir þetta, fór hún aldrei
 einvönd niður aftur, og í hvert sinn sem henni var hjálpað
 til að koma niður, hélt hún sér svo fast um hálsinn á okkur
 að það lá aft við að hún loki okkur með klónum. Þetta virðist
 benda á, að þessi stödur og ferd henna niður stígum vori
 eitthvert híd óhálegarða fyrir hana; en hún gat ekki sagt
 okkur neitt um það, né nennar upplýsingar gefid um það hvað
 fyrir hana hafi verið.

Þegar ég fór utan, 16 febr. 1926, um nóttina kl. 12, lá hún á heitum
 mér til kl. 10 - eins þó ég stóð uppi og geygi um húsid - en svo
 hvarf hún mér svo, að ég skildi ekki að geta fundid hana til
 að kvæða hana: Við leitum um um allt húsid, uppi í loftinu
 og niður í skjallara. Loksfamir hana, á þeim stund sem ég
 ekki vissi til að hún hefði falid sig áður: Hún í lokunum
 bókaþaps; þar lá hún rímannu bokur og blóð og virkis
 ekki hafa teiid neitt vel um sig sta valid sér neitt þegi-
 leyt legrinn þarna. Eg strauk henni og góldi við hana

eins og svo oft áður, en mi sýndist mér hún léta til míns
 augur blánum - sá þu aðars augum, enda vorum við fót á
 stílna í síðasta sínu, þó hvort þú oftast höfum sémi-
 lög þínir við fót eða getur ráðið í fót fót. Það er ég
 dvaldi ytra og í tveit sínu - og það var oft - sem ég skrifaði
 „leik vininum mínum“ Gudnýju - þó ég hana að þessu
 kisu hestju mína, í þann hátt að strjúka henni oft og
 vel og leika við hana. Þegar þú svo komu til Hafnar,
 þá náðu y Gudný, til að selja mig, var það eitthvað of þvífursta
 séu í spurdi þú: „Hverningu líður henni kisu míni?“
 Gudný sagði og leit til míns meðanumkunnar - augum, en Anna
 sagði: „Við skildum ekki að seja þér það strax: & hún er
 dauð, annunginn! Eg varð að láta fara með hana (ég vissi að
 það var í sama stöð, sem hún fór) í langardaginn fyrir þessu.
 og gat ekki séð hana lengur svo lasturda sem hún var orðin
 þá fór fljótt af!“

(3. apríl 1926)

Þó samvæn stundir oftast með þessu mállausu lífi, sem við
 lengum málta ást ú og var oftast svo oft til niðralla gleði
 og á neðju, vörn ekki langar, sökum við hennar nið og
gleymum henni aldrei! Við gleðjumst af því, að vita, að við
 gerðum allt það í oftast valdi stöð, til að láta henni léta vel
 og við vitum, að ef hún hefði getað málta við oftast, mundi hún
 hafa vottad oftast inni lef þakklæti sitt og að hún mi vidur
 skapar sínu og allra shepsna, að gefu oftast fótifoti til að

sýna sem flestum máldansum og varðarlitnum
dýrum gátvöld og ndrótun.

Ög veit ekki hvort þú, sem þetta línu les, hefur
nokkra þú í þér eða elsti, að þeir, menn og skemur sem
hér þafa lifað saman, fái að sjátt síðar meir, en það er
mín bjargfótt þú að svo verði: Að allir þeir, menn og
skemur, sem hér þafa lifað og í einhverri hátt getað sýnt
áttum hottleika, fái síðar meir að lifa saman í hottleika
og gleðjast, ekki einungis af hottleikisfullu lífi þar og þá,
heldur og af þér að þafa lifað slíku lífi hér.

Lesandi! Hver sem þú ert! Lat þu það vera hlutverk
þitt hér í lífi, að andýna lotti mannum og skemurum
hottleika, gáltra helzt þeim, sem í einhverri hátt eru
naundlega studdir og elski. getu hjálpsad sér sjálfir,
því þeir þurfa samarlega þess við að þeim sé andýndum
miskunsemi, ndrótun og hottleiki.

Skífad í heimleið frá Kaupmannahöfu, 5. júní 1926.

J. M. Alvar